

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Praxis Beneficiorvm D. Petri Rebvffi Montispessvlani
Ivrvim Doct. Ac Comitiss, Ivrisqve Pontificii Ordinarii
Professoris Paris. & ibidem in supremo Senatu Causarum
Patroni**

Rebuffi, Pierre

Coloniae, 1610

Formula dispensationis ad duo, & super ætatem, cum sua declaratione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63686](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63686)

80 Ideo non tenetur episcopus vel alius dispensare, sed hoc ei liberum est, *capit. ac si clericus, in fin. ubi potest, de iudic. & ibidem plenius Panorm. & alii, nisi evidens urgeat, ratio, & cauta dispensandi, tunc enim tenetur, veluti fauore studii, cap. cum ex eo, de elect. in 6. & in aliis casibus similem aut maiorem rationem continentibus, §. porro, quae sunt prima cau. benef. amic. Spec. in tit. de lapsis & dispen. in §. genera. & ibi Bald. in addit. ad eum in princ. Perus. in ca. licet canon, §. is etiam, 3. not. de elect. in 6. gloss. in cap. exigunt. a. quest. 7.*

81 Iade vocatur dispensationis beneficium, in c. innotuit, vers. habito, de elect. & si- cut beneficium inuito non confertur, reg. inuito, ff. de reg. iur. ita nec dispensatur cum aliquo inuito & gratia dispensationis vocatur, in cap. licet canon, de elect. in 6. vbi Perus. dicit non expirare per mortem concedentis.

Dispensa-
tio an re-
uocari
possit.

82 Adhuc sicut beneficium collatum non potest collator reuocare, sic nec dispensationem sine magna causa, *ca. cum ex eo, vbi gloss. & doct. de elect. lib. 6. quia beneficio iuuari nos oportet, non decipi: l. in commodato, §. si quis, ff. de commodat. c. vno, illo tit.*

83 Insuper ex dispensatione quis plura beneficia retinere poterit, licet alias non posset: *c. dudum, 2. de elect. & incompatibilia, de quibus inferius dicam in bulle declaratione: & etiam beneficium, quod alias retineri non valet, per dispensationem retineri poterit, c. diuersis, de cler. coniug. ca. fin. de cler. pere.*

84 Præterea dispensatus de crimine publico non potest postea accusari, si publice dispensatum secum extiterit, *per. cap. ex tua, de filiis presbyterorum, c. super his, de accusatio. Spec. in eod. tit. §. postremo, vbi alia videre poteris, quod post dispensationem poterit quis sacramenta recipere, & suum officium licite exercere, & alia facere, quæ posset alius habilis. Et in summa effectus dispensationis est, vt si perperam concessa sit, tam animam concedentis, quam dispensati ad inferos deducat, vbi miserè cruciabuntur. [Tamen si quis impetrauerit beneficium vacans per non promotio-*

Dispensa-
tio ad in-
feros de-
ducit.

nem Titii, aut per ademptionem secundi, si is pendente processu impetret dispensationem, vt retinere possit illud beneficium, illa dispensatio in præiudicium tertii impetrantis non valebit, *vt docet Cardin. in cap. quia diligentia, de elect. & Felin. in c. super eo, per illum, c. col. 2. de off. deleg. facit c. quæ annis, de rescrip. lib. 9.]*

85 Vltimo quia praxis horum omnium consistit in bulla, & formula dispensationis: ideo non erit alienum eam statim ob oculos subiicere declarando clausulas notabiles, super quibus sapientius dubitari videtur: tu lector bene uole, boni consules.

Formula dispensationis ad duo,
& super atate.

Ilius, &c. Dilecto filio Ioachimo Geloy, de nobili genere procreato ex utroque parente, salutem. Nobilitas generis, vitæ ac morum honestas, aliaque, &c. nos inducunt, vt te specialibus fauoribus, & gratiis prosequamur. Hinc est, quod nos (te qui, vt asseris de nobili genere ex utroque parente procreatus, & quintodecimo, seu circa tuæ ætatis anno constitutus, ac in vniuersitate Paris. actu studens existis, necnon parrochiam ecclesiam sancti N. diocesis N. ex concessione Apostolica in commendam obtines) præmissorum meritorum tuorum intuitu gratioso fauore prosequi volentes: Teque, &c. necnon omnia, &c. tuis in hac parte supplicationibus inclinari, tecum vt ex nunc dicta ecclesiam, aut illa per te dimissa vnum, & cum ad vigesimum dictæ tuæ ætatis annum perueneris cum eo aliud, & sine illis quæcumque duo alia curata, seu aliis inui-
cem

eum incompatibilia secularia, aut
 eum eorum altero, siue sine illis
 vnum cum cura, vel sine cura san-
 cti Augustini, Clun. Grandimon,
 aut cuiusuis alterius ordinis regu-
 lare, beneficia autem ecclesiastica
 secularia parrochiales ecclesia,
 vel earum perpetua vicaria, aut
 dignitates, personatus, admini-
 strationes, vel officium in cathed-
 ralibus etiam Metropolitanis
 vel collegiatis: Et dignitates ipsa,
 in cathedralibus etiam Metro-
 politanis post pontificales maiores,
 vel collegiatis ecclesiis huiusmo-
 di principales, etiam si sub eodem
 recto sint. Regularia verò benefi-
 cia huiusmodi prioratus, præpo-
 situra, præpositatus, dignitas etiã
 conuentualis, personatus, admi-
 nistratio, vel officium, seu si talia
 mistim fuerint. Et ad prioratum,
 præpositatum, dignitates, perso-
 natus, administrationes, vel offi-
 cia huiusmodi consueuerint per
 electionem assumi, eis que cura
 imminet animarum, si tibi aliã
 canonicè conferantur, aut eligi-
 ris, aut præsentis, vel aliã aslu-
 maris ad illas, & insituaris in eis
 liberè recipere, & in simul ad se-
 cularia videlicet in titulum, regu-
 lare verò, prioratus, præpositura,
 præpositatus, vel alia dignitas, et-
 iam si conuentualis seu officium
 fuerit, beneficia huiusmodi in cõ-
 mendam, quò ad vixeris retinere,
 illaque simul vel successiuè sim-
 pliciter, vel ex causa permutatio-

nis, quoties tibi placuerit dimitte-
 re, & eidem commenda cedere:
 Et loco dimissi, vel dimissorum
 aliud vel alia, simile, vel dissimile,
 similia, aut dissimilia, beneficium
 seu beneficia, ecclesiasticum, seu
 ecclesiastica duo duntaxat curata,
 aut aliã inuicem incompatibilia
 secularia, aut eum eorum altero,
 seu sine illis vnum cum cura, vel
 sine cura, sancti Benedicti, sancti
 Augustini, Cluniac. Grandimon,
 aut cuiusuis alterius ordinis regu-
 lare, beneficia ecclesiastica simili-
 ter recipere, & in simul secularia
 videlicet in titulum, regulare ve-
 rò in commendam huiusmodi et-
 iam quò ad vixeris, vt præfertur
 retinere, nec nõ debitis & cõsue-
 tis ipsius regularis beneficii sup-
 portatis oneribus de residuis illius
 fructibus & redditibus & prouenientibus,
 sicuti illã in titulum pro tẽpore
 obtinens, de illis disponere, & or-
 dinare potuerunt, seu etiã debue-
 runt. Alienatione tamẽ quorum-
 cunq; bonorũ immobilium & pre-
 tiosorũ mobilium eiusdem regula-
 ris beneficii tibi pœnitus interdita,
 disponere & ordinare liberè
 & licitè valeas defectu prædicto,
 quem ex nunc in illius quintode-
 cimo, vel circa dicta tua ætatis
 anno pateris, & in vicesimo patie-
 ris (vt præfertur) ac Lateran. & ge-
 neralis conciliorum, & quibusuis
 aliis constitutionibus, & ordina-
 tionibus Apostolicis, nec non
 statutis & consuetudinibus eccle-
 siarum,

fiarum, in quibus incompatibilia secularia, necnon monasterii, vel alterius regularis loci, in quo regulare beneficia huiusmodi forsitan fuerint, seu à quo ipsa regulare beneficium dependere contigerit, & ordinis cuius illud extiterit iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboritatis, priuilegiis quoque & indultis Apostolicis dictis Cluniacens. & Grandimon. ordinibus per sedem Apostolicam concessis, confirmatis & innouatis, quibus inter alia caueri dicitur expressè, quòd ipsorum Cluniacens. & Grandino. ordinum beneficia nullis nisi sanctæ Romæ. ecclesiæ Cardinalibus, aut ipsos ordines expressè professis, & de expressis consensibus, Abbatum Cluniacens. & Grandimon. Illorumque conuentuum respectiue monasteriorum Matisconens. & Lemouicens. diocesis. commendari possint, & si beneficia Grandimon. ordinis huiusmodi aliis, quàm prædictis commendata essent, tenerentur intra certum tunc expressum terminum habitum ipsius ordinis assumere, & professionem per monachos illius ordinis emitti solitam emittere regularem: alioqui per Abbatem eiusdem monasterii Grandimon. & diffinitores capituli generalis eiusdem ordinis pro tem-

pore existen. ab illis amoueri possent, & aliàs de illis etiam per sedem Apostolicam pro tempore factæ commendæ nullius sint roboris vel momenti, cæterisque contrariis nequaquam obstant. auctoritate Apostolica tenore præsentium de specialis dono gratiæ dispensamus, ac constitutionibus necnon priuilegiis & indultis Apostolicis Cluniacens. & Grandimon. ordinibus huiusmodi concessis, quibus etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa & inuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda foret, illorum tenores huiusmodi eisdem præsentibus pro expressis sufficienter habentes illis, aliàs in suo robore permãsuris, prouisio quòd obtenta ecclesiæ N. & alia incompatibilia secularia, ac regularia beneficia huiusmodi debitis propterea non fraudentur obsequiis, & animarum cura in dicta ecclesiæ N. ac si qua illis imminet, aliis incompatibilibus secularibus & regularibus beneficiis prædictis nullatenus negligatur, Sed ipsius regularis beneficii congruè supportentur onera antedicta: in quorum, &c. Datum, &c.

Bulla dispensationis super defectu ætatis, & ad plura beneficia cum suis clausulis declarationis.

Ilius, &c. Dilecto filio Ioa-
chimo Gelay de nobili genere pro-
creato ex utroque parente, salutē.
Superius in bulla nouæ prouisionis multa
scripsi, quæ hic non repetentur: sed tan-
tum ea quæ fuerunt ibi omiſſa nunc sup-
plebuntur.

2 Nobilitas generis, ac vitæ &
morum honestas, &c. Iſta Papam in-
ducunt ad dispensandam cum aliquo: ne-
pe licet gl. in *extrauag. Execrabilis. l. non. 22.*
dicat nobilitatem generis comparari no-
bilitati ſtercoris: tamen in plerisque vide-
mus his nobilibus deferri, maxime circa
dispensationes, vt in *ca. de multa, de præben.*

3 Et quâuis ille textus loquatur de sub-
limibus, & sic de magnis nobilibus & ex-
cellis personis: vt docet *Car. in d. ca. de multa,*
& scripsi in *§. 1. de nominat. Reg.* tamen com-
munis vsus intelligit paſſim de nobilibus,
vt cum illis ad duo beneficia poſſit dispen-
ſari: & hoc iure vtimur.

4 Siue nobilis ſit ex utroque parente. *ca. venerabilis, de præben.* ſiue ex patre tantum,
cum nobilis dicatur. *l. partum. vbi gloſſ. C. de rei ven. §. 1. de inge. in inf.* Tamen nobilitas v-
triusque magis inducit ad dispensandum,
cum duplex funiculus fortior vno ſit. *cap. vno, de creug. auct.* Itaque *C. communi de suc- ceſſion.* Et multa conceduntur his priuile-
gia, maxime quo ad tempus ſtudij: vt eſt in
§. cum vero, de coll. in concor. vbi ſcripsi: vnde
ſolet hodie Papa cum his nobilibus ad
duo dispensare: vide quæ ſcribit Bonus de
Curtili in *tract. ſuo nobilitat. & do. And. Tira- quel. in eo tract. vbi multa ſuper hac nobilitatis
in materia more ſuo congeſſit.*

Vt te ſpecialibus fauoribus &
gratiis proſequamur. Hæc clauſula
eſt ſolita apponi in dispensationibus, &
gratioſo fauore proſequi, quod eſt infra &
non in beneficiorum impetrationibus: nã

gratiam impartitur Papa, & fauorem illi, proſequa-
cum quo dispensare dignatur: vt dicitur *rex. mur. reſpe-*
in c. ſ. de ſchiſma. & Fel. in c. aſi clericis. §. ſi. col. cit. ad di-
ante penul. de iudic. Ideo dicitur eum fauore *ſpenſatio-*
proſequi, potius quàm iure, vel benigno *nes.*

hinc eſt quod nos te volentes proſequi fa-
uore gratioſo intuitu meritorum tuorum,
Te inquam, qui (vt aſſeris) de nobili gene-
re procreatus exiſtis, & in quintodecimo,
ſeu circa, tuæ ætatis anno eſt conſtitutus.
Sic debet hæc clauſula ordinari, & intelli-
gi, cum verba aliàs cõfuſa videantur. [No-
tandum eſt, quod quando Papa diſpenſat
cum aliquo, vel in literis expectatiuis ſcri-
bit, quod talis natus eſt de genere comitū,
vel regum, debet intelligi ex linea pater-
na, non materna, quia ſtrictè debet intelli-
gi in hac dispensationis materia *c. 1. de filiis
preſbyt. in 6. & dictio, de, ſignificat cauſam
proximam, vt docet Bart. in l. 1. §. ex incendio.
ff. de incend. & Bal. in l. ex arrali. C. de actio.
empt. Iacob. hoc expreſſe aſſeruit in l. 1. ff. de pro-
ba. ſed contrarium tenui in l. ſigni. ff. de verb.
ſig. & reſpondi iuribus adductis in contra-
rium.*

De dispensatione ratione ætatis.

Sciendum eſt circa minorem multipli-
citer dispensari. Primò minor ante ſe-
ptem annos tonſuram accipere non
potest, & ſic nec beneficia habere. *cap. ſi. de
temp. or. l. in an. in 6. c. cum adeo, de reſcript. & ſi
opus eſt dispensatione: & in hoc valde la-
xandè ſunt iuris habenæ: nam hoc eſt con-
tra ius diuinum, & quodammodo contra
ius naturale, vt qui loqui neſcit, alios do-
ceat, & regat. *c. indecorum, de etate & quali-
tate, & ſcribitur Eccleſ. 30. cap. Væ tibi terra,
cuius Rex eſt puer. dicitur etiam diſpen-
ſanti væ qui cum iſtis diſpenſas, & qui da-
tus eſt in ruinam, & in deſtructione mul-
torum. vide Paris. conſi. 97. ſatis in 4. vol.**

2 Item minor ante decem annos eſt in-
habilis, vt ſit canonicus in eccleſiis colle-
giatis, & in cathedralibus, vel Metropoli-
tanis ante quatuordecim annos: vt in *regu. cum mi-
Cancel. 17. & doct. in ca. Super mordinata, per il-
lignitum, de præben. quamobrem his ca-*

Nobilitas
generis in-
ducit ad
dispensan-
dam.

Clauſula
fauoribus
ſpecialibus